

En svak dis ligger over landskapet, og det er så vidt vi kan skimte Skjækerhatten i det fjerne. Hadde vi bare hatt mere tid kunne vi ha sittet i timevis og betraktet vannet og de grønne gress-
tuene som fortvilt klamrer seg til bunnen, men enhver opplevelse tar slutt.

Idet vi passerer det siste lille fjellvannet, fløyter strandsnipene fortsatt sin plystrende låt. En siste hilsen fra fjellet og heiene for denne gang.

Til fjells til hest

EINAR M. MØLLER

Plutselig er rideturer i fjellet blitt populære også innen TTs område. Årboken har fått to arrangører til å fortelle, og her følger de etter hverandre:

Fra en rekke hold, også fra Stortingets talerstol, er det med styrke blitt hevdet at man bør bygge flere bilveier inn i fjellet .. Slik at mindre legemsføre også kan få nytte godt av de storslagne naturinntrykk som de norske fjell øser av. Bilveier i fjellet fører imidlertid store problemer i sine spor. De er miljø-ødeleggende og har skadevirkninger langt utover egne grenser (sårkanter).

Hva kan gjøres for å bevare uberørt natur og samtidig gi handikappede et alternativ?

Under en flytur fra Oslo nevnte fylkesmann Nils Lysø for meg at han har vært på Island og der var vitne til hvordan befolkningen har tatt hesten i bruk, ikke minst på sine weeklend/ferieturer. Tankene begynte å arbeide. Idéen ble modnet.

Med fylkesmannens velsignelse innkalte jeg en rekke organisasjoner, og foreninger, og aktiviteter, som kunne tenkes komme i hestebildet, til et møte for å diskutere saken. Idéen med bruk av firbente venner i fjellet vakte udelt begeistring.

En tid senere fikk jeg henvendelse fra Oddmund Dyrhaug i Tydal, en dynamisk herre som fra barnsben av kan dette med hest. Han var nettopp kommet hjem fra Island med 20 hester og var interessert i et engasjement.

Arbeidet fortsatte. Også Tydal kommune, hvor tanken om å bygge et kombinert sport-helse- og aktivitetssenter er aktuelt, har gitt sitt bidrag og vil innpasse islandshesten i et realisabelt etablissement. Et møte for videre diskusjon om saken ble arrangert på

Grilstad Gård på Charlottenlund, Trondheim, hvor Anton Jenssen var vert.

Islandshesten beviste også på dette møte at den var en suveren fjelltraver som dekker ulike felter til ridedyktighet — for ung som gammel — legemsfør som bevegelsehemmet person.

I august måned i år hadde Tydal kommune sammen med Oddmund Dyrhaug lagt opp til en prøvetur med bruk av islandshester i fjellet. La det straks være skrevet. Dette var en fantastisk opplevelse. En stort finere måte å kunne ta fjellet i bruk på eksisterer neppe. Hestene var godlynte, og de var av en uanstrengt størrelse og på alle måter lettvinde og omgås selv for de mindre hestevante. Hadde jeg stall ville jeg ha anskaffet en islandshest.

Med på turen var: Ordfører Østby, kontorsjef Slungård, Adresseavisens representant Rolf Thanem med sin 11-årige datter, 2 studenter med 2 sykepleiervenninder, kontorsjef Einar Møller, fru Anne Møller samt Oddmund Dyrhaug.

Turen gikk i Syltraktene med stamkvarter på Turistforeningens hytte, Storeriksvolden ved Essandsjøen. Det ble turer til topper,

Rolf Thanem

over myrer og i skogslendt terreng, over bekker og elver med nødvendige opphold, kafferaster og multeplukking underveis. Hele turen forløp uten komplikasjoner av noen art, selv for den som aldri hadde sittet på hesteryggen før. Her var det ikke tale om hestegalopp. De gyngende bevegelser man vanligvis forbinder med ridetur eksisterer så og si ikke. Ingen sårhet i pompedeisen. Hestene tok seg elegant frem i terrenget. De reagerte på det svakeste tegn fra rytterens side. Det var en fryd å se hvor flott de turnerte selv de vanskeligste passasjer. Det oppsto i løpet av disse korte dager et intimt vennskapsforhold hest og rytter imellom, som det i seg selv var rent rørende å være vitne til.

De som deltok i rideturen i grensetraktene er ikke i tvil om at denne form for friluftaktivitet, bruk av hester, er et fremkomstmiddel til veiledende høvfjellsmål. Dette såvel for de mindre legemsføre som for aktive friluftsentusiaster, spesielt økende etter som årene går og krefter — kondisjonen svekkes. Rideturene er en mental avreagering for den som ikke har evnen il å ta seg frem på egen hånd. Det er et tilbud hvis store betydning helsemessig sett ikke kan overvurderes. Aktiv innsats gir optimisme og det sykdomsstempel som ubønnhørlig ligger og lurar ved en bilveis slutt elimineres ved selvinnnsatsen.

Turistforeningen har også nå tatt tanken om ridetur i fjellet opp til vurdering og arbeider videre med saken. Andre interesserte sysler også med idéen om bruk av islandshester. Kanskje da spesielt høvfjellshoteller og liknende etableringer kan med fordel innpasse islandshesten i sine gjestetilbud.

Tar man i betraktning alle de staller som står tomme utover landet bør det seriøst overveies om ikke islandshesten kan finne plass her. Rasen er arbeidssom, den er nøysom, har et utmerket lynne, kan lettvinde stelles av så og si hvem som helst, selv av mindreårige. Sett i relasjon til f.eks. dølahestene ligger dens forbruk av føreheter meget lavt. Altså er den billig i drift. Det er alt som taler for at bøndene bør slå et slag for bruk av islandshester på ulike felter.

Islandshesten har gjennom hundreder av år vært anvendt som ridedyr og har tilpasset seg den form for bruksutfoldelse.

Ingen by har et finere utfartsterreng enn Stiftsstadens ved Nidelven. Også i disse områder kan islandshesten med fordel finne fotfeste. Tanken om bruk av islandshester i Bymarka er diskutert med

Skistuas restaurantør Helmut Møbius. En pendelrute mellom Skistua og Lian beregnet for alle dem som gjerne vil ut i marka men som hindres av mindre kvalifiserte understøtter er under bearbeidelse. Vil Trondheim kommune bygge en enkel stall ved Skistua kan pendelruten komme i gang. Å nå Lian/Skistua fra byens sentrum er lettvis ved bruk av rutebilen eller Gråkallbanen. Da kan også Storheia f.eks. bli et aktuelt mål.

Det er naturverntanken som ligger til grunn for dette innlegg, og som fremkommer på denne måte etter anmodning fra årbokens redaktør. Turistforeningen har i ord og gjerning sluttet helhjertet opp om vern av landets naturresurser til glede for oss som lever idag og kanskje først og fremst av hensyn til kommende generasjoner.

Naturen skal brukes på en ansvarsbevist måte!

Til hest i Trollheimen

ELI LAUGLO

Hestene — delvis eiet, resten leiet — ble transportert fra Trondhjem til Gjevilvasshytta i en dertil egnet bil. Vi var 6 deltagere (4 han og 2 hun). Starten gikk 13. august fra Gjevilvasshytta, hvor vi fulgte den ordinære sommervardingene frem til Jøldalshytta. Rast underveis med bål, kaffekoking etc. Neste dag tok vi sommerruten til Grindalsæter over Finnskaret ned til Trollheimshytta. Siste dag red vi opp Slettådalen, over Svarthammeren, deretter vinterstakingen ned til Gjevilvasshytta.

Været var «lett blanding» — både regn, sol og snø. Ja, snø hadde vi faktisk meget av den siste dagen .. Personlig tror jeg ikke jeg har frosset slik på noen skitur som jeg gjorde denne dagen. Det er jo ikke akkurat lunt heller over Svarthammeren. — Det var så tett med snø/sludd at vi ikke så fra den ene vardingene til den andre, men måtte vente til «det ble en lysning». Det ble nok ingen kafferast med bål etc. den dagen. Men jeg tror det smakte like godt da de to fra det svake kjønn sto med hver sin tollekniv og skar opp centimetertykke skiver av vått brød og etterpå fikk ta opp kampen med steinhardt smør som nektet å la seg bli smurt. Den

«smørevillige» turpølsen viste seg også fra en lite villig side. Men hvor det smakte.

Hestene, som forøvrig er aldeles fantastiske til å ta seg fram (dølahester, altså), var tydeligvis også interessert. Det var ikke akkurat frodig grønt der vi sto, og plutselig ser jeg restbeholdningen av turpølsen forsvinne mellom tennene på den mest svoltne gampen, hvoretter jeg hurtig får stukket hånden inn etter pølsen og får den med meg ut igjen. Det ble enda nok til 3 deilige skiver.

Vi opplevet mye, men dette får greie seg.

Eli Lauglo

